

№ 49 від " 27 " квітня 2021 р.

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 45
ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ З ВАНТАЖОПІДЙМАЛЬНИМИ МАШИНАМИ,
ЯКІ КЕРУЮТЬСЯ З ПІДЛОГИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.
- 1.2. До керування вантажопідймальною машиною з підлоги і зачіплювання вантажу на гак допускаються особи віком не молодше 18 років з числа робітників основних професій, які пройшли відповідне навчання за розробленою власником програмою, перевірки навичок з керування машиною та зачіплювання вантажів, вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж на робочому місці.
- 1.3. Інструктаж по керуванню вантажопідймальною машиною з підлоги, підвішування вантажу на гак повинен проводитися в терміни, передбачені для проходження інструктажу за основною професією робітника, а також у разі порушення вимог цієї інструкції.
- 1.4. Інструкція видається всім особам, які керують вантажопідймальними машинами з підлоги, під розписку.
- 1.5. Особи, які не виконують вимоги інструкції, несуть дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.
- 1.6. Спецодяг і спецвзуття та засоби індивідуального захисту видаються по нормах основної професії.
- 1.7. Вимоги пожежної та вибухобезпеки виконуються згідно з вимогами за основною професією.
- 1.8. У разі настання нещасних випадках, аварій, захворювань, а також виявлення несправності вантажопідймальної машини необхідно негайно повідомити про це керівника робіт.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. Одягти справний спецодяг, спецвзуття, а, при необхідності, засоби індивідуального захисту (окуляри, рукавиці та інше).
- 2.2. При роботі на верстатах спецодяг необхідно заправити таким чином, щоб його не могли захопити частини верстата, що обертаються або рухаються; волосся необхідно заправити під головний убір.
- 2.3. Оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що заважає роботі.
- Якщо підлога слизька (облита водою, мастилом та інше) необхідно її витерти, або посыпти піском, тирсою.
- 2.4. Перевірити справність вантажозахоплюючих пристрій, наявність на них бирок або клейма - перевірити на ньому інвентарний номер, вантажопідйомність, дату випробування та наявність обривів окремих дротиків, спрацювання та корозії поверх встановлених норм для стропів, виготовлених із сталевих канатів; наявність витяжки та спрацювання більше 10% діаметра кільця ланцюга.
- 2.5. Перевірити справність основних деталей та вузлів вантажопідймальної машини; надійність кріплення захисного заземлення до кнопки керування; відсутність заїдання кнопок управління в гніздах; стан гака (спрацювання зіва не більше 10% первинної висоти вертикального перерізу гака, відсутність тріщин та надривів на поверхні, наявність шплінта гайки та легкість ходу гайки в гайковій обоймі); роботу гальм контролльним вантажем, або вантажем, близьким до вантажопідйомності механізму підймання даної машини, шляхом підймання на висоту 200-300 мм з наступною витримкою в такому положенні

продовж 10 хвилин; роботу обмежника висоти підіймання гака; справність освітлення місця роботи.

2.6. У разі виявлення несправності вантажопідіймальної машини або вантажозахоплюючих пристройів, а також у разі закінчення терміну чергового випробування, необхідно негайно повідомити про це керівників робіт і без його вказівок до роботи не приступати.

2.7. Ліквідовувати самому несправності механізмів та електрообладнання забороняється.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Користуватися тільки тими вантажопідіймальними машинами, на яких дозволено робити після одержання інструктажу.

3.2. Під час роботи бути уважним, не відхилятися на сторонні справи та розмови, не відвертати увагу інших робітників.

3.3. Обв'язку та зачіпку вантажу проводити тільки згідно з схемами строповки, які повинні бути вивішенні на місці виконання робіт.

3.4. Для обв'язки вантажу, що підіймається, необхідно застосовувати стропи, які відповідають масі вантажу з урахуванням числа віток каната або ланцюга та кута їх нахилу.

Довжина каната та ланцюгів повинна бути такою, щоб кут між ними не перевищував 90° .

3.5. Не піднімати вантаж, маса якого перевищує вантажопідйомність машини, яка вказана на трафареті.

3.6. Не допускати підйому гака вантажопідйомної машини до обмежника висоти.

3.7. Під час обв'язки вантажу, який має гострі ребра (кути) необхідно мати підкладки для запобігання ушкодження стропів.

3.8. Дрібноштучні вантажі (поковки, відливки, заготовки, готові деталі та інше) необхідно переміщати в спеціальній тарі; при цьому заповнення її повинне бути не вище бортів.

Тара повинна бути справною та мати маркування (номер, вантажопідйомність, власну вагу та призначення).

3.9. При підійманні та опусканні вантажу, встановленого поблизу стіни, колони, штабеля, залізничного вагону, верстата або іншого обладнання не знаходитись самому і слідкувати за тим, щоб інші особи не знаходились між вантажем і вказаними частинами будівлі або обладнання.

3.10. Не піднімати вантаж, що засипаний землею або примерз до землі, закладений іншими вантажами, закріплений болтами або залитий бетоном, а також метал і шлак, який захолонув у печі або приварився після зливу.

3.11. При підійманні вантажу, близького за масою до дозволеної вантажопідйомності, його необхідно попередньо підняти на висоту 200-300 мм та перевірити надійність дії гальма.

В усіх випадках перед підійманням вантажу необхідно впевнитись в тому, що вантаж надійно обв'язаний і не зможе випасти або розсипатись під час транспортування.

3.12. При виявленні неправильної або ненадійної обв'язки, зачеплення вантажу його необхідно опустити і провести строповку заново. Необхідно пам'ятати, що утримувати стропи, які сповзають з вантажу при його підйомі чи транспортуванні, а також направляти його ударами молотка чи лома забороняється.

3.13. Під час переміщення вантажу в горизонтальному напрямку він повинен бути піднятим не менше, ніж на 0,5 м вище на шляху предметів, що зустрічаються. Вантаж необхідно піднімати плавно без ривків і розкачування.

Під час переміщення вантажу в горизонтальному напрямку необхідно знаходитись від нього на безпечній відстані, не проходити в стиских місцях та по захаращених проходах.

3.14. При перекосі вантажу не вирівнювати його масою свого тіла. Для розвороту, а також запобігання самовільного розвороту довгомірних та громіздких вантажів під час їх підйому та переміщення необхідно застосовувати відтяжки (канати та інше).

3.15. На місці установлення вантажу повинні бути попередньо покладені відповідної

міцності підкладки для того, щоб стропи або ланцюги могли бути легко і без перешкод витягнуті з-під вантажу.

3.16. Не підтаскувати вантаж по землі, підлозі чи рейках при косому натягу вантажного канату вантажопідйомальної машини. Для цього необхідно встановлювати спеціальні блоки, які забезпечують вертикальне положення вантажного канату.

3.17. Перед опусканням вантажу оглянути місце, на яке вантаж необхідно опускати, і впевнитись, що виключена можливість його падіння, перекидання або сповзання на землю.

3.18. При перервах в роботі та закінченні її не залишати вантаж в підвішеному стані.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Підняти гак вантажопідйомальної машини, відключити її від електромережі.

4.2. Вантажозахоплюючі пристрої скласти в відведене для них місце.

4.3. Упорядкувати робоче місце - скласти в відведене місце матеріали, деталі, прибрати сміття.

4.4. Вимити руки, обличчя теплою водою з милом, при можливості, прийняти душ.

4.5. Повідомити керівника робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. У разі виникнення аварії або ситуації, яка може привести до аварії, нещасного випадку (падіння предметів, ураження електричним струмом, опіки, поранення та інше), треба негайно припинити роботу, відключити верстати від електромережі, огородити небезпечну зону, не допускати в неї сторонніх осіб.

5.2. Повідомити про те, що сталося, керівника робіт.

5.3. Якщо є потерпілі, надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності, викликати швидку допомогу.

5.4. Надання першої медичної допомоги:

5.4.1. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом:

У разі ураження електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

У разі відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.4.2. Перша допомога при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після нього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.4.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах:

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластикою, палицею, картоном або іншим подібним предметом.

Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до ший і прибинуті до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підій-

маючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно того забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.4.4. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами:

При попаданні кислоти або лугу на шкіру, ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5%-ним розчином питної соди, а обпечено лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівковою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином питної соди, а при ураженні очей лугом - 2%-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином оцтової кислоти або 3%-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5%-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленім за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу - розпиленім 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.4.5. Надання першої допомоги при теплових опіках:

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та обв'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечено місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечено місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.4.6. Перша допомога при кровотечі:

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вверх;

- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити 2 зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.5. У разі виникнення пожежі викликати пожежну частину та приступити до гасіння її наявними засобами пожежогасіння.

5.6. Виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації небезпеки.

Розробив:

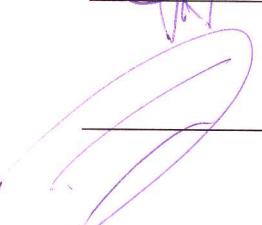
Провідний інженер з охорони праці

Фомініх Н.А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю.М.